

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina :

Vsaj enkrat na leto! — Lupina ali volčji bob. — Poskusi z umetnimi gnojili. — Poljske miši — velika nadloga. — Peronospora na poznem hmelju. — Prepoved razmnoževanja samorodečih ameriških trt ter označba vin, pridelanih od teh trt. — Anketa za povzdigo sadne trgovine. — Razstava goveje živine v Rečici ob Paki. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Književnost. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Vsaj enkrat na leto!

Med našo družbo in njenimi podružnicami je treba stika, da postane vse delovanje bolj uspešno in da se začno podružnice zavedati svoje organizacije in svojih obveznosti napram tej organizaciji. Tega stika je doslej manjkalo ali ga je bilo pa premalo. V zadnjem času je vpeljal „Kmetovalec“ v ta namen redna poročila o delovanju podružnic, ki jih objavljamo pod napisom „Iz delovanja podružnic“. Dosedaj je bilo prijavljenih že 50 takih poročil o občnih zborih. Taka poročila naj bi dajala obenem tudi dober zgled in pobudo k živahnejšemu delovanju posameznih podružnic.

Iz dosedanjih poročil pa odseva, da je udeležba pri teh podružničnih zborih majhna, tako da se komaj izvrše izvolitve potrebnih odbornikov. O društvenih in kmetijskih zadevah se pa sploh premalo razpravlja ali pa nič. Z volitvami je navadno vse opravljeno. Pri podružnicah, ki štejejo le malo članov, se tudi volitve težko izvajajo, če pride glasom pravil le petina vseh društvenikov zraven. Sedaj se dogaja, da pride na občne zборе tudi tako malo članov, da jih še za izvolitev potrebnih odbornikov ni dosti in da se morajo voliti za odbornike možje, ki sploh niso zraven, in o katerih se niti ne ve, ali so voljni sprejeti odborniško mesto ali ne, še manj pa, ali bodo kaj delali za podružnico ali ne. To so žalostni pojavi! Skrajni čas je, da se obrne tudi tukaj na bolje. Če se člani ne zavedajo svojih dolžnosti in ne kažejo potrebnega zanimanja za delovanje podružnice, kako naj se navdušuje odbor za delo takim članom n. sproti. Odtod tudi ta mala delavnost, ki se kaže pri raznih podružnicah in pri občnih zborih.

Vsaj enkrat na leto bi se lahko sešli člani podružnic polnoštevilno k skupnemu zborovanju in k

razgovoru, kaj bi se dalo pri podružnici dobrega ukreniti, da bi bilo potrebam članov in kmetijstva bolj ustrezno. Pri teh občnih zborih je prilika, da se pomenimo o važnih in nujnih gospodarskih zadevah, pa tudi o zadevah, ki jih imamo napram glavni družbi. Občni zbori se sklicujejo navadno ob takem času, da se jih lahko vsakdo udeleži in da so vsi izgovori za neudeležbo več ali manj jalovi.

Pokažimo, da se kot kmetovalci in kot člani Kmetijske družbe zavedamo svojih nalog! Udeležimo se vsaj enkrat na leto svojega stanovskega zborovanja! Poslužujmo se svojih pravic in vršimo tudi svoje dolžnosti, ki jih imamo napram svoji podružnici in glavni družbi!

R.

Lupina ali volčji bob.

Inž. C. Jeglič, Grm.

Gospodarska vrednost lupine je našim poljedelcem še zvečine neznan, a močno jo cenijo n. pr. v Nemčiji, kjer so pred tremi desetletji začeli pri delovati lupino v veliki meri zlasti za zeleno gnojenje. Lupina spada med stročnice (metuljnice) in med najboljše dušik nabirajoče rastline; računa se, da zamorejo nabirati nekatere vrste lupine s pomočjo bakterijev, ki jih najdemo v bučnicah korenin, okrog 150 kg zračnega dušika na 1 ha, kar odgovarja 10 q solitra. Ker daje lupina obenem tudi dosti mase in uspeva še na peščenicah, ki trpe od suše, je umevno, da je ta rastlina zadobila veliko važnost za take kraje, kjer imajo preveč peščeno zemljo.

Podoravanje zelenih rastlin (zeleno gnojenje) je v prvi vrsti važno za izrazito lahke zemlje. Tu ne pomagajo umetna gnojila, marveč je treba naj-

prej popraviti fizikalno stanje zemlje, izboljšati strukturo (sestav) zemlje. Znano je, da na preveč peščenih in suhih tleh tudi hlevski gnoj ne učinkuje dobro, ker tako gnojenje v poletni vročini naravnost „izgori“. Fizikalne lastnosti lahke peščene zemlje najuspešneje izboljšamo z zelenim gnojenjem. — Za zeleno gnojitev na lahki zemlji prihajajo v poštev razen metuljnic tudi nekatere druge rastline, n. pr. gorčica, repica, ajda i dr., ki v mladosti hitro rastejo ter producirajo veliko maso organskih snovi ter segajo s koreninami precej globoko v zemljo. Toda z dušikom obogatijo zemljo le metuljnice in tozadevno se je za zeleno podoranje najbolj obnesla lupina, ki tudi na peščenih, na apnu siromašnih tleh producira obilo mase.

Sicer se prideluje lupina v nekaterih deželah tudi zaradi krmé. Seme ima dokaj redilnih snovi, zlasti mnogo beljakovine, a je pri posameznih vrstah močno grenkljastega okusa ter vsebuje škodljive spojine (alkaloide); preden se zrnje poklada živini, se mora izlužiti v pari. Za zeleno krmo se kosi zlasti rumena lupina, ki je najmanj grenka. Tudi seno lupine, ki je lahko prebavno, vsebuje razne strupene snovi in zahteva pri krmljenju dokaj previdnosti. Za naše razmere pridelovanje lupine za krmo ne prihaja v poštev, ker lahko pridelamo dovolj druge krmé, ki se pri nas bolj obnese, kar je manj nevarno za živino. V Nemčiji, kjer imajo mnogo peščenin in so morali živinorejci uvažati veliko množino močne krmé iz inozemstva, je pa lupina vsekakor jako važna krmeska rastlina. **Lupina bi imela večji pomen le za tiste naše kraje s preveč peščeno zemljo, ker je mogoče zvišati in izboljšati rodovitnost z dodajanjem humusa in organskega dušika potom zelene gnojitve.**

Lupine razlikujemo več vrst, od katerih so najbolj razširjene sledeče:

1. **Rumena lupina**, z žoltim dišečim cvetjem, zraste preko $\frac{1}{2}$ m in tudi preko 1 m visoko. Semensko zrno (v velikosti drobnega fižola) je rumenkasto barvno in črno lisasto. Ta vrsta je najprikladnejša za lahke peščene zemlje, ne prenese pa v tleh apna. Prideluje se za krmo in za zeleno gnojitev, ker se jako razkošati.

2. **Modra ali ozkolistna lupina** cvete modro in ima ožje, suličasto-listno perje. Po višini dosega rumeno lupino, a ni tako košata. Zrno je pepelnate barve in belo ali temnejše lisasto. Prideluje se največ za zrnje in za zeleno gnojitev na nekoliko zveznejši zemlji, kjer prekaša rumeno lupino. Praženo zrnje modre in tudi rumene lupine uporabljajo ponekod kot surogat (nadomestilo) kave.

3. **Bela lupina** cvete belo in ima belkasto, bolj sploščeno seme. Rasti je jako visoke (do 2 m) in košate. Zori kasno in je pripravna zlasti za kraje, ki dosegajo temperaturo vinskega podnebja. Na južnem Francoskem pridelujejo za zeleno gnojenje največ to lupino. Uspeva tudi na težjih zemljah, potrebuje nekoliko več vlage in ni tako občutljiva napram apnu; ostale lupine namreč ne marajo apna v zemlji. V botaničnem vrtu kmetijske šole na Grmu, kjer imamo težko zemljo, je bela lupina napram modri lupini zrasla veliko bujneje in enkrat višje.

Za zeleno gnojitev se seje lupina največ kot strniščna rastlina, torej na preorano strnišče. Pri

ras je navadno tudi v juliju in avgustu dovolj padavin, ki pospešujejo bujen razvoj lupine. Sicer pa lupine prav dobro prenašajo sušo, zlasti rumena in bela lupina. Rumena lupina je za mraz precej občutljiva in naj se ne seje pred aprilom. Seje se sama zase, in sicer plitvo, okrog 3 cm globoko, ter je treba za zeleno gnojitev na 1 ha okrog 3 hl (vsaj 200 kg) semena. S strojem v vrste se seje za zeleno 15—20 cm narazen.

Lupine potrebujejo prav mnogo kalija, zato je dobro dodati vsaj 100 kg kalijeve soli na 1 ha. Lupini ni treba gnojiti s hlevskim gnojem. Lupine si s svojim dobro razvitim koreninjem izredno močno prisvajajo fosforno hrano iz zemlje in zato navadno ni treba gnojiti lupini tudi ne s fosfatnimi gnojili; neposredno gnojenje s Tomasovo žlindro se tudi zategadelj ne priporoča, ker lupine ne marajo apna.

Na pripravo in obdelovanje zemlje ne stavi lupina nobenih posebnih zahtev, glavno je, da pride na prostor, ki ni zapleveljen, zlasti ne s perenko.

Za popoln razvoj (da seme dozori) potrebuje lupina okrog 5 mesecev vegetacijske dobe. Za zeleno podoranje je pa sposobna že po dveh mesecih rasti.

Za lupino sledi v kolobarju navadno rž ali krompir. Od sledečega sadeža je v glavnem odvisen tudi čas zaoravanja zelene gnojitve. Če sledi okopavina, se zelena gnojitev zaorje kesno jeseni ali pozimi, v neugodnem primeru tudi šele spomladi. Ako se podorje skoraj tik pred sledečo setvijo (n. pr. če sledi ozimna rž), je treba paziti, da se ne spravi pregloboko v zemljo, sicer bi se trohnenje in razkrajanje podoranih rastlin vršilo prepočasi. Pred ozimino je najbolje zaorati zeleno lupino že koncem avgusta. Po rži sledi potem zopet lahko lupina.

Če se pri nas najdejo interesenti za lupino, bi bilo dobro, da naroči Kmetijska družba nekaj semen za poskušnjo iz inozemstva, ker naši domači semenski trgovci nimajo lupine.

Za hladnejše naše kraje bi prišla v poštev rumena in modra lupina, in sicer rumena v prvi vrsti za izrazito lahke zemlje, ki nimajo apna, a bela lupina za toplejše podnebje in zveznejšo zemljo. Glede zahtev na zemljo in podnebje je beli lupini podobna **kosmata lupina** z raznobarvnim cvetjem, ki jo najdemo tudi na vrtovih kot (enoletno) okrasno rastlino; tudi kosmata lupina je pripravna za zeleno gnojitev, čeprav po rašči ne doseže bele lupine, a zasluži pozornost na težjih zemljah, ki vsebujejo precej apna. Belo lupino so poznali že stari Rimljani in v Italiji jo uporabljajo tudi za zeleno gnojenje v vinogradih. Morda bi se gnojenje z lupino obneslo tudi za nekatere naše gorice, ki nimajo na razpolago hlevskega gnoja.

Ta članek ne namerava propagirati pri nas lupino že za široko prakso, temveč ima predvsem namen, da potom informativnih poskusov doženemo njeno gospodarsko vrednost za naše kraje. Mislim, da tudi pri nas, kjer vobče uživajo detelje največjo slavo, ne smemo lupine že v naprej popolnoma prezreti. Za nekatere dele Posavja in peščene, puste zemlje drugod, kjer poljedelskih sadežev ne ogrožajo poplave, je vprašanje lupine gotovo dovolj zanimivo in važno.

Poskusi z umetnimi gnojili.

Fr. Kafol, Novo mesto.

I.

Letošnji poskusi z umetnimi gnojili v novomeškem srezu se vsled slabega vremena pri spravljajanju pridelkov niso tako obnesli, kakor bi bilo želeli. Navzlic temu nam letošnji poskusi nudijo dosti jasen dokaz o vrednosti in dobičkanosti posameznih gnojil za različno zemljo in različne pridelke. Vsega skupaj je bila napravljenih 12 poskusov, od katerih jih je osem uspelo; štirje so pa izpadli vsled vremenskih in drugih neprilik.

Predstoječa slika nam predočuje poskus pri domači pšenici v drž. trtnici v Bršljinu. Poskus je obsegel 5 parcel, velikih po 100 m². Na parceli 1. se je gnojilo s 3 kg Tomasove žlindre, 2 kg kal. soli in 2 kg apnenega dušika. Parcela 2. je bila gnojena z 2 kg kal. soli in 2 kg apnenega dušika. Na parceli 3. se je vzelo 2 kg kalijeve soli in 3 kg Tomasove žlindre, na parceli 4. pa 3 kg Tomasove žlindre in 2 kg

pri 16 q zrnja à 250 Din = 4000 Din
in 18 q slame à 35 Din = 630 Din

skupaj torej 4630 Din

s stroški gnojenja v znesku 1470 Din

znaša **čisti dobiček** 3160 Din

ne vpoštevajoč pri tem boljše kakovost pridelka.

Pri drugem poskusu se je vzelo namesto Tomasove žlindre **rudninski superfosfat** in se je pokazala sledeča razlika med negnojeno in gnojeno pšenico. Pri prvi se je pridelalo samo **11 kg zrnja in 22 kg slame**, pri drugi pa **24 kg zrnja in 37 kg slame**. Če preračunamo gnojenje in pridelek na 1 ha, smo porabili za 1 ha:

200 kg 40% kal. soli à 1.80 Din = 360 Din

300 kg rudn. superfos. à 1.30 Din = 390 Din

200 kg apnen. dušika à 3.30 Din = 660 Din

znašajo stroški gnojenja skupaj 1410 Din

Pod. 37. Uspehi z gnojilnimi poskusi pri pšenici v drž. trtnici v Bršljinu. Številke na vrečah in pred zloženim snopjem kažejo pridelke z dotičnih poskusnih parcel.

apnenega dušika. Parcela 5. je ostala negnojena. Pridelalo pa se je: **na parceli 1. 28 kg zrnja in 42 kg slame**, na parceli 2. 18 kg zrnja in 40 kg slame, na parceli 3. 17 kg zrnja in 39 kg slame, na parceli 4. 21 kg zrnja in 34 kg slame, na parceli 5. **pa 12 kg zrnja in 24 kg slame**. Predsadež je bil krompir. Zemlja sama je težka ilovnata.

Poskus je pokazal, da je kalij vplival samo na razvoj slame; ostali dve gnojili sta pa močno vplivali na razvoj zrnja.

Če primerjamo pridelek z negnojene parcele (glej na podobi vrečo in snopje parcele št. 5.) na pram pridelku na parceli z vsemi tremi gnojili (glej vrečo in snopje parcele št. 1.), in če pregledamo spredaj navedene pridelke, vidimo, da je na parceli št. 1. pridelek **na zrnju za 16 kg, na slami pa za 18 kg večji kakor na podobi 5.** Vzemimo, da bi porabili za 1 ha:

200 kg 40% kal. soli à 1.80 Din = 360 Din

300 kg Tomas. žlindre à 1.50 Din = 450 Din

200 kg apn. dušika à 3.30 Din = 660 Din

znašajo stroški gnojenja po lanskim cenah skupaj = 1470 Din.

Ako primerjamo sedaj vrednost večjega pridelka na 1 ha

Zato smo pa pridelali več:

13 q zrnja à 250 Din = 3250 Din

10 q slame à 35 Din = 350 Din

kar znaša skupno vrednost . . . 3775 Din

Po odbitku stroškov za gnojenje 1410 Din

se pokaže **čistega dobička** . . . 2365 Din

kateri uspeh je nekoliko manjši od spredaj navedenega, vendar še zmeraj prav lep uspeh umetnega gnojenja.

Poljske miši — velika nadloga.

Od raznih strani se čujejo tožbe, da je mišja nadloga letos še večja kakor lani. Po nekaterih krajih je vse živo miši. Po dvajset in več se jih v eni brazdi pokaže. Bati se je, da bo po takih legah zimska strn silno trpela, če ne bomo ničesar storili. Zadnji čas je, da po takih mišjih krajih napnemo vse sile, da pokončamo te nevarne sovražnike našega poljedelstva in da se v obrambo naših zimskih in drugih posetev strnemo vsi brez izjeme in brez razlike. Miši je treba pokončati!

Kakor smo že v lanskem in tudi v letošnjem „Kmetovalcu“ opozarjali, imamo danes različna sredstva za uničevanje poljskih miši, izmed katerih

se posebno priporoča zakajevanje mišjih lukenj s strupenimi plini, ki so za miši brezpogojno smrtonosni. To zakajevanje mišjih lukenj se vrši s pomočjo posebnih patronov in preprostega aparata, ki se dobi pri naši družbi. Poleg Hora-patronov in Hora-aparata se izdelujejo danes v tvornici F. Pogachnika v Rušah pri Mariboru tudi takoimenovani Srgo-patroni in Srgo-aparati, ki so cenejši in tudi učinkoviti.

—r—

Peronospora na poznem hmelju.

Hmeljskim nasadom v Savinjski dolini preti nova nevarnost. Na poznih vrstah hmelja je nastopila nova bolezen, ki jo je predstojnik rastlinsko-patološkega laboratorija gospodarsko-šumarske fakultete v Zagrebu dr. Vladimir Škorič označil za peronosporo caunabina Otth., torej za bolezen, ki škoduje na podoben način kakor peronospora po vinogradih. Bolezen se ne omeji samo na liste, temveč napada tudi trte, mladice in celo plodove. Zaraditega je bilo letos listje hitro uničeno, velik del plodov pa poškodovan, ker ni mogel dobro dozorevati. Zato je bila količina letošnjega pridelka pri poznem hmelju zelo majhna, kakovost pa slaba.

Ker se ta peronospora razvija in širi po napadenih delih hmeljne rastline, se nujno priporoča, vse okužene dele po trgatvi zbrati in sežgati. Znaprej se bo pa treba pred to boleznijo na ta način varovati, da bomo hmeljne rastline ravnotako škropili z modro galico in apnom kakor škropimo sedaj vinograde. Težavê bo delala visoka vzgoja hmelja, po drugi strani pa tudi vprašanje, če ne bo tako škropljenje pozneje škodovalo hmeljnim plodovom.

Prihodnje leto bo treba nastop kakortudi potek te najnovejše bolezni natančno opazovati, da bo mogoče dognati vse potrebno za varstvo hmeljnih nasadov.

—r—

Prenoved razmnoževanja samoro-dečih ameriških trt ter označba vin, pridelanih od teh trt.

Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal sledečo okrožnico na vse sreske poglavarje ljubljanske oblasti, mestni magistrat in policijsko ravnateljstvo v Ljubljani:

V zmislu čl. 23. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva, odnosno čl. 51. in 52. pravilnika k temu zakonu (glej Uradni list št. 113./360. iz leta 1922., odnosno 36./116. iz leta 1924.) ter v zaščito slovesa naših znamenitih vin, odrejam:

1. Na vsa županstvo, potovalne učitelje, srezke ekonomne, žandarmerijske postaje je izdati uradni nalog, da ljudstvo opozore in primerno pouče, da je razmnoževanje in prodaja takozvanih neposredno rodečih trtnih vrst, takoimenovanih direktnih produktorjev, kakor so n. pr.: šmarnica ali noah, izabela, elvira, othelo, delavca, herbemont, clinton, jacques, itd. **strogo prepovedano**. Državni ekonom naj ob vsaki priliki, na raznih sejmih in na običajnih tržiščih strogo pazijo na osebe, ki ponujajo na prodajo trtni material, in če opazijo med tem materialom ključce ali sajenke od šmarnice ali kake druge gori navedenih samoro-dečih vrst trt, naj jih takoj za-

plenijo in uničijo, oziroma naj proti prodajalcem postopajo po čl. 52. pravilnika o izvrševanju zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradarstva.

Obenem je potom županstev opozoriti tudi vse vinogradnike in lastnike privatnih trtnic, da je razmnoževanje in razprodaja samoro-dečih trt ali hibrid strogo zabranjeno in da se bo zadevni zakon vnaprej točno in strogo izvajal ter da se bodo vsi oni, ki se jih zasači pri razprodaji takih vrst trt, na podlagi §§ 319. in 326. kaz. zak. strogo kaznovali.

Sploh je vsakogar svariti pred razmnoževanjem in saditvijo šmarnice itd. One pa, ki že imajo nasade šmarnice ali drugih neposredno rodečih američank, je opozoriti, da, ako jih izkopljejo in uničijo, dobe iz drž. trtnic kot nadomestilo za izkopane, slabe trtne vrste, **žlahtne vrste cepljenk brezplačno**.

2. Na podlagi § 54. lit. 2. obrtnega reda naj nadalje izdajo vsi srezki poglavarji (mestni magistrat) razglas, po katerem mora v obrtnih prostorih, v katerih se prodaja ali toči šmarnica, viseči na vidnem mestu tabla, iz katere je razvidno, da se tam toči vino „šmarnice“ ozir. **kake druge vrste direktnih produktorjev**. Vsakomur, ki ne bi izvršil take označbe, je staviti pod kazensko sankcijo in v danem slučaju proti njemu kazensko postopati.

Na noben način se torej gori omenjeni vinski pridelek ne sme prodajati pod splošnim imenom „vino“ ali pod kako drugo označbo, s katero bi se hotelo prikriti, da izvira, pijača od neposredno rodečih trtnih vrst. **Isto velja tudi glede mešanice navadnega vina s šmarnico ali kako drugo neposredno rodečo vrsto** ter se smejo tudi mešanice prodajati le pod imenom „šmarnica“, **odnosno pod imenom tiste neposredno rodeče trtne vrste, od katere izvira**.

Anketa za povzdigo sadne trgovine.

O priliki sadne razstave na kmetijski šoli na Grmu, je sklicalo „Sadjarsko in vrtnarsko društvo“, pod predsedstvom kmet. svetnika V. Rohrmana, posebno anketo strokovnjakov, ki naj določijo smernice za ureditev sadne kupčije in za čim večji razmah „Sadjarskega in vrtnarskega društva“.

Predsednik izvaia: Naše društvo ima namen pospeševati sadierejo, ki pa se bo le tedaj ugodno razvijala, če bodo dani pogoji za dobro kupčijo. Naša naloga mora torej stremeti za tem, kako izboljšati in pospeševati sadno trgovino, kakor organizirati naše sadjarje, da bodo znali svoj pridelek za kupčijo tudi pripraviti. Na vsak način moramo ustanoviti pri „Sadjarskem in vrtnarskem društvu“ posredovalnico, ki bo stala v stikih na eni strani s producenti po naših podružnicah, na drugi strani s sadnimi trgovci.

Iz živahne debate, ki se je na to razvila, posnamemo nekaj glavnih misli.

G. Gombač poudarja, da že leta ni bilo tako ugodnih izgledov za prodajo sadja, kakor ravno letos. Opozarjali smo na draginjo, ki bo vsled občega pomanjkanja sadja, pa vse ni nič izdalo. Ljudje so prodajali vse vprek, brez izbiranja, še nezrelo sadje po vsaki ceni. Razni prekupci so napravili lepe dobičke, katere bi bili lahko shranili producenti, če bi malo bolj upoštevali dobre nasvete in začeli ceniti sadje kot dobičkanosno trgovsko blago.

G. Mašasek predlaga, naj se izvede prihodnje leto točno statistiko o stanju sadne letine, da bo mogoče zbrati potrebne podatke o količini sadja. Trgovino je organizirati po vaseh, **da bo več uspeha**.

G. Humek opozori na to, da je bila statistika izvedena, poudarjalo se je tudi v našem glasilu, kako slaba je povsod letos sadna letina. Ljudje pa ne čitajo, še manj pa ubogajo. Pripomni, da je vzrok tudi to, da Dolenjska ni bila vajena sadne kupčije in da ljudje sadja ne cenijo, vsaj ne tako, kakor kak drug kmetijski pridelek. Potrebno bi bilo postaviti stalnega učitelja, ki bi moral biti vedno na nogah in ljudi poučevati ter širiti misel za naše društvo.

G. Skalicky opozarja, da so bile skoraj tiste prilike pred leti na Češkem, kakršne so danes pri nas. Ljudje so se začeli organizirati in sadna kupčija je sedaj urejena. Pri nas so letos sadje prodajali že v začetku septembra. Oblast mora poskrbeti, da se regulira prodaja in prevoz sadja. Preprečiti je izvoz nezrelega sadja.

G. Lap poudarja, da je treba začeti vzbujati zanimanje za sadjarstvo pri mladini. V prvi vrsti so v to poklicane kmetijske šole. Treba je vzgojiti dobre organizatorje, kmetijske fante, ki bodo delali v naših podružnicah.

Po vsestranski izčrpni debati se sprejme sledečo tezo:

Anketa kmetijskih strokovnjakov, zbranih na posvetovanju na Grmu, poveri načelstvo „Sadjarskega in vrtnarskega društva“, da prouči organizacijo posredovanja pri kupčiji sadja po podružnicah. Na podlagi svojih sklepov naj da podružnicam pravočasno potrebna navodila glede podrobnega dela.

Predsednik se zahvali za sodelovanje ter zaključi nad dve uri trajajoče posvetovanje. Sk.

Razstava goveje živine v Rečici ob Paki.

Kmetijska podružnica Rečica ob Paki je v nedeljo, dne 27. septembra t. l. priredila plemensko razstavo goveje živine marijadvorske pasme za občino Rečica. Namen te razstave je bil dobiti vpogled plemenskega blaga v tej občini in si začrtati cilj za bodoče delovanje za pospeševanje živinoreje marijadvorskega plemenskega okrožja. Tamošnji napredni živinorejci hočejo na Rečici ustvariti tako plemensko središče za marijadvorsko pasmo, kakor je že središče za murbodensko pasmo v Št. Jurju ob južni železnici. Ta prva živinorejska razstava v tem okolišju je pokazala, da so živinorejci na pravi poti in da imajo tudi že prav dober plemenski material v splošnem precej čistokrven, ki bo lahko služil za temelj pri odbiri prvovrstne plemenske živine.

Te razstave so se udeležili kot zastopnik Velikega župana mariborske oblasti g. referent za živinorejo Martin Zupanc, kot zastopnik Kmetijske družbe tajnik inž. Lah, dalje okrajni ekonom v Gornjem gradu g. Lap in okrajni ekonom za celjski okraj g. Franc Goričan.

Za to prireditve imata največ zaslug načelnik kmetijske podružnice na Rečici g. Alojzij Puncer in načelnik živinorejskega odseka podružnice g. Oskar baron Warsberg; pa tudi še drugi krajevni činitelji. Živinorejski odsek kmetijske podružnice smatra kot glavni cilj za izboljšanje živinoreje predvsem skrb za nakup in izmenjavo dobre plemenske živine, predvsem bikov in telic, in vpeljavo kontrolne molže za vzrejo dobrih mlekaric. Pričakovati je, da bo vsled delovanja tega odseka nastalo na Rečici ob Paki središče marijadvorske plemenske živine, odkoder bomo dobili plemenski material za ostali plemenski okoliš in kjer se bo šlo predvsem za to, da vzgojimo pri tej pasmi tudi precejšnjo mlečnost.

Razstavo so z denarnimi prispevki podprli razni javni činitelji; tako so darovali za razdelitev premij sledeči: Veliki župan v Mariboru 2000 Din; Kmetijska družba v Ljubljani 1500 Din; okrajni odbor v Soštanju 500 Din; občinski odbor

Smartno ob Paki 2500 Din; Hranilnica in posojilnica, Smartno ob Paki, 250 Din; Kmečka hranilnica in posojilnica v Smartnem 250 Din. Skupno je torej bilo na razpolaganje za premovanje 7000 Din.

Prignane živine je bilo 75 glav. Izmed teh je bila samo ena muredolska krava, vse drugo je bilo marijadvorsko. Pri treh kravah je bilo opaziti znake pingavske krvi. Premij se je razdelilo 43, in sicer 3 po 300 Din, 8 po 200 Din, 11 po 100 Din in 21 po 50 Din. Ostalim posestnikom so se razdelile primerne nagrade za prigon.

Prva darila za krave po 300 Din sta dobila Steblovnik Franc v Rečici in Močnik Ivan v Skornem; druga darila pa Puncer Alojzij v Paški vasi in Frančiška Zolnir v Gorenjem; za telice prvo nagrado Steblovnik Franc in Zagradišnik Josip; za bika prvo darilo Primožič Anton v Podgorju in za mladega bikca Andrej Ban v Podgorju.

Od 75 razstavljenih glav goveje živine je bilo: 44 krav, 25 telic, 2 bika in 4 bikci.

V splošnem je poudariti, da je bila pripeljana goveja živina precej enotna čiste pasme in dobro razvita; pričakovati je torej pri odbiri dobrih uspehov. Glede mlečnosti zaenkrat ni mogoče dobiti prave slike, ker manjka mlečna kontrola. Toda pri nekaterih kravah je bilo opaziti precej znakov mlečnosti. Pohvaliti je delo tamošnjih krajevnih činiteljev, ki so si naredili težko nalogo, vstvariti v tem okraju vzrejno središče marijadvorske pasme. Želimo jim najboljšega uspeha!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 76. Poljske miši so se letos tako razmnožile, da prete uničiti vse setve in pridelke. Ali se je uporaba „Hora“-aparator in „Srgo“-aparator, ki služijo za uničevanje teh škodljivcev s pomočjo plinov, izkazala uspešno? Kako uničujem poljske miši s strupenimi plini? (I. H. v L.)

Odgovor: Pokončevanje poljskih miši s „Hora“ kakor tudi s „Srgo“-aparatom je preprosto in učinkovito. Posebne patrone vsebujejo snov, ki užgana razvija strupeni plin. S tem plinom je treba zakaditi mišje luknje, kar je tem lažje, ker je ta težak in prodira sam v luknje in v zemljo. Ena patrona gori do 20 minut, zato je mogoče z njo zakaditi veliko mišjih lukenj. Če miši vdihajo strupeni plin vase, se zastrupijo in poginejo. Četudi miš prileti iz luknje, je tedaj že vdihala toliko plina, da po par minutah pogine. Ker je plin strupen tudi za ljudi, je treba pri ravnanju s tem aparatom previdnosti. Na polju se mišje luknje tako zakazuje, da se ima veter vedno odzadaj. Da se prihrani na patronah, je postopati sledeče: Najpreje je z nogo potepati in zamašiti vse mišje luknje na tistem zemljišču, ki ga hočemo zakaditi. Čez en do dva dni vidimo odprte samo one luknje, v katerih se res miši nahajajo, in te zakadimo. Aparati „Hora“ in „Srgo“ kakortudi v to potrebne patrone se dobe pri Kmetijski družbi. L.

Vprašanje 77. S sosedom sva sporazumno poklicala državnega zemljemerca, da nama točno določi meje, ker v razdalji približno 100 m ni nobenega mejnika. Sedaj pa ni sosed z odločitvijo zemljemerca zadovoljen, češ da se je zmotil, zato mi je kole izruval in razmeta. Ali je sosed upravičen prilaščati si pridelke z zemljišča, ki ga je zemljemerec prisodil meni? (F. K. v O.)

Odgovor: Preden je državni evidenčni geometer določil sporno mejo, je najbrže od Vas in Vašega soseda zahteval, da podpišeta izjavo, s katero se oba brezpogojno in v vsakem oziru zadovoljujeta z njegovo določitvijo meje, in sicer tudi

v tem primeru, če bi po določitvi te meje po mapi del zemljišča, ki ga je eden od obeh posestnikov užival že trideset let, pripadal drugemu. V tej izjavi je moralo tudi biti izrečeno, da odpade vsako nadaljnje sodnijsko pravdanje podpisanih glede meje, določene po tem državnem uradniku. Če sta to izjavo podpisala, tedaj sosed ni upravičen uživati pridelkov z zemljišča, ki Vam ga je prisodil državni geometer. Če navzlic tej neupravičenosti izruje mejnike, je zakrivil kaznjivo dejanje, za katero ga lahko sodišče kaznuje. Če pa z določitvijo meje po državnem geometru ni zadovoljen, ima pravico pritožiti se na višjo zemljeknjižno oblast in obenem prositi za revizijo te meje. Sam pa nikakor ne sme samolastno izruvati mejnih kolov. Če se s sosedom v tem pogledu ne morete pogoditi, obrnite se na drž. evidenčnega geometra, ki Vam bo nasvetoval nadaljnje korake, kako boste varovali svojo lastnino.

Rož.

Vprašanje 78. V našem vrtu imamo drevo „jerebiko“ bolj za okras kakor za korist. Letos pa je bogato obrodila, je polna lepih rdečih jagod, kakor brusnice debelih. Te jagode slastno jedo ptiči in kokoši, torej ne morejo biti strupene. **Ali so jagode jerebice porabne in v kakšno svrhu?** (A. K. v T.)

Odgovor: Zrele jagode sladke jerebice se lahko uporabljajo za vkuhanje, pa tudi za žganjekuho. Za vkuhanje se jagode jerebice najpreje preberejo, očistijo in operejo. Nato se jim doda na vsak kilogram pol do tričetrt kg sladkorja ter se jih vkuha kakor vsako drugo sadje. Za kuhanje žganja jerebikove jagode najpreje zmečkamo ali stolčemo, kakor brinjeve jagode. Nato se napolnijo v kad ali odkrit sod, tako da je posoda napolnjena največ do pedenj pod vrhom. Tej brozgi dolijemo toliko vode, da stoji nekoliko čez, kajti jagode same imajo premalo vode v sebi, da bi jim to zadostovalo za popolno pokipenje. Če hočemo dobiti iz jerebik več žganja, tedaj dodamo brozgi nekoliko sladkorja. Tako pripravljena posoda se **nalahko** zapre ali pokrije ter pusti, da jerebična brozga popolnoma pokipi. To traja približno tri do šest tednov. V tej dobi se je ves sladkor izpremenil v alkohol (žganje). Povretje jagode se potem kuha slično kakor drugo žganje. Nemški strokovnjak Jacobsen trdi, da se iz 100 kg jerebikovih jagod dobi do tri litre čistega žganja. Če ne moremo takoj pokuhati brozge v žganje, moramo posodo neprodušno zavitirati, da alkohol iz nje ne uhaja.

Rož.

Vprašanje 76. Imam mlajšega konja, ki ga že dlje časa ne morem uporabljati, ker boleha na glistah. **Kako odpravim gliste pri konju?** (J. J. v Ž.)

Odgovor: Posamezne konjske gliste ne škodujejo ravno mnogo, če se pa razmnože, povzročajo pri živalih nepravilno prebavljanje, koliko, drisko in pri mlajših konjih slabo razvijanje in hiranje. Domača zdravila proti glistam so vsa ona, ki vsebujejo veliko množino sladkorja, ker je glistam sladkor zoprni. Med taka zdravila spadajo: sladkor, sladkorna pesa, korenje, sladkorna močna krmila (melasa). Dobro sredstvo proti glistam je tudi česen, ki ga skuhamo na mleku ali vodi, pa tudi pelinov čaj je dober. Franc Dular priporoča v svoji knjigi „Domači živinozdravnik“ sledeči postopek: „Glistavemu konju se 12 ur ne da piti. Nato se v pol litra vroče vode popolnoma raztopi 10 do 20 gramov bljuvne soli (po velikosti konja) in se jo zmeša s pol škafovm hladne vode. Za žrebe zadostuje 4 do 8 gramov bljuvne soli. To pijačo mora konj spiti; če je takoj ne popije, dobi ostanek pozneje. Ko jo je izpil, se mu 12 ur ne da nič jesti. Nato napravimo iz 20 do 40 lopatike, moke in vode testo, ki ga konju vsilimo. Za žrebe je dovolj 5 do 15 gramov lopatike, oziroma $\frac{1}{4}$ litra ricinovega olja. Bljuvna sol pomori gliste, lopatika (ricinovo olje) jih pa počene iz črev.“ Če pa hočete kaka druga hitreje učinkujoča zdravila, se obrnite na živinozdravnika, ki Vam jih bo predpisal.

Rož.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC

Kmetijska podružnica Mengeš-Jarše je zborovala 11. oktobra. Od 46 članov se je udeležilo zborovanja 10 članov. Iz poročila je povzeti samo določila o izposojanju travniške brane in okopalnikov, drugega nič.

Kmetijska podružnica v Stari Loki je zborovala 13. septembra. Od 62 udov je bilo 14 navzočih. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni načelnikom Pet. Porenta, za odbornike Jur. Gosar, Matevž Krmelj, Jan. Zakotnik, Gasp. Triler, Ant. Alič, Fr. Hafner in Jos. Dolinar. Za družbena delegata sta bila izvoljena Jan. Zakotnik in Jur. Gosar. Sklenilo se je naročiti 2 požiralnikovi cevi in en obračalni plug. Sledilo je predavanje inž. Laha o izboljšavanju semenskega krompirja in Ant. Rožeta o snetjavosti žita, o krompirjevi plesnji in o pripomočkih proti tem boleznim.

Kmetijska podružnica v Poljčanah je imela svoj občni zbor 4. oktobra. Od 21 članov je bilo 9 navzočih. O delovanju je poročal načelnik Hauptman in priporočal članom, da bi se morali bolj posluževati umetnih gnojil. Za podružničnega zastopnika je bil izvoljen načelnik Hauptman. Sklenilo se je naprositi družbo, da posreduje za znižanje vozarine za umetna gnojila.

Kmetijska podružnica v Cerknicah je zborovala 4. oktobra. Od 63 članov je bilo 14 navzočih. Iz zapisnika je povzeti, da se je obrnila podružnica s prošnjami na razne strani za podpore, potrebne za izboljšanje drevesnice in nabavo orodja. Od oblastne uprave je prejela 1000 Din. Računi še niso v redu. Pri nadomestnih volitvah je bil izvoljen v odbor Ant. Lovko, namestnikom Caserman Anton, računskim preglednikom pa Ronko Jožef. Za družbena delegata sta bila izvoljena Branišelj Jož. in Ronko Jož. Sklepalo se je slednjič o popravilu, nabavi in izposojanju orodja in strojev, o razširjenju drevesnice in nabavi sadnih divjakov. Dalje se je sklenilo, podpreti potovanje okrajnega ekonomá pri poslih za podružnico. Načelnik je slednjič priporočal obisk kmetijske šole, da se izvežbajo mladeniči v sadjarstvu in kmetijstvu.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš vabi drugič na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, 8. novembra t. l. v dvorani okrajnega zastopa. Spored: 1. Poročilo načelnikovo. 2. Volitev delegatov za skupščino. 3. Volitev novega odbora. 4. Predlogi in slučajnosti. Začetek ob 9. uri.

GOSPODARSKE STVARI.

Položaj na tržišču jajc. Tendenca na domačem tržišču je precej čvrsta, dočim je na inozemskih tržiščih nestanovitna. Izvoza skoro ni. Od glavnih odjemalcev je Švica v zadnjem času precej rezervirana in le malo kupuje. Nemčija krije svoje potrebe v glavnem iz Rusije in Poljske. Bolgarska in Rumunija so v zadnjem času mnogo izvozile. Rumunija zlasti koncem prošlega meseca, ker se je tam s 1. oktobrom povečala izvozna carina na jajca. Cene v Jugoslaviji se gibljejo povprečno med 1.50 do 2 Din za komad. Produkcija je padla.

Letina turščice. Žetev turščice v naši državi je povsod končana in pokazuje povoljen pridelek. Zrnje je dobre kakovosti. Pridelek na oral se računa na okrog 15 do 20 metrskih stotov. V Bački je pridelek boljši kakor v Banatu, Slavoniji in Sremu, a v Baranju so kraji, ki so dali 22 metrskih stotov na oral.

Slaba trgategv grozdja v Hercegovini. Kakor poročajo iz Hercegovine, je letošnja trgategv grozdja v vsej Hercegovini tako po količini kakor kakovosti za 50 odstotkov slabša od lanske.

Pridelek tobaka v naši kraljevini. Iz pokrajin, kjer se kultura tobaka goji intenzivneje, prihajajo poročila, da je le-

tošnji rezultat srednji tako po količini kakor kakovosti. Monopolska uprava namerava sredi novembra pričeti z odkupovanjem tobačnih listov. Letošnja tarifa predvideva naslednje cene: za najboljšo kakovost 34 in za manj vredno kakovost 25 Din za kg. Producenti krogi želijo, da bi monopolska uprava pravočasno uredila vse potrebno glede odkupa tobaka, da se ne bodo ponavljali dogodki prejšnje sezije, ko so producenti morali čakati tri četrt leta na svoj denar.

Olajšave za lesno industrijo. Ministrstvo za šume in rudnike je podvzelo korake za omiljenje krize, ki je zavladała v naši lesni industriji in trgovini. Ena prvih olajšalnih mer je bila, da je prometno ministrstvo znižalo postavke za prevoz gradbenega lesa za 35 odstotkov. Razen tega se bodo v najkrajšem času dovolile posebne olajšave za dovoz v žage. Nadalje se namerava ukiniti izvozna carina na gradbeni les, kakor se obljubuje z merodajnih mest.

KMETIJSKE NOVICE.

Prodaja kajnita za živinsko sol. Kakor se nam poroča, prodaja neki trgovec v Savinjski dolini imenoma **živinsko sol**, ki ne more biti nič drugega kakor kajnit ali pa temu podobno umetno gnojilo. Opozarjamo na to dobičkanosno brezvestnost naše živinorejce in jih svarimo pred nakupom take sleparske soli, ki utegne povzročiti veliko škodo pri naši živini. Opozarjamo, da se danes ne dobi nikjer pri nas živinska sol, ker je njen uvoz prepovedan, doma se pa ne izdeluje. Kdor je kupil dosedaj kako živinsko sol, naj nam to sporoči in naj pošlje uzorec, da ga damo preiskati. Prihodnjič objavimo več o tej sleparski trgovini.

Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru dobi stroj za čiščenje detelje. Važna pridobitev za posestnike mariborske oblasti, ki ne kupujejo plombirane semenske detelje, ampak jo pridelujejo sami za domačo uporabo. Brez tega stroja ni mogoče očistiti detelje najnevarnejšega plevela, predenice. Ker si pa seveda mali posestnik ne more nabaviti dragega stroja, je sejal dosedaj skupno z deteljo tudi predenico, in na ta način se je ta vedno bolj razširjala. Zdaj si bo mogel vsakdo proti majhni odškodnini očistiti svojo deteljo na omenjenem stroju ter se s tem ogniti veliki škodi, ki jo povzroča predenica.

—k.

KNJIŽEVNOST.

Pomen čilskega solitra za vrtnarstvo. To slovensko knjižico je ravnokar izdala Delegacija čilskega solitra v Beogradu. Spis bo zelo prav prišel vsem kmetovalcem, vrtnarjem in onim, ki se količkaj pečajo z vrtnarstvom in s cveticami. V njej so kratka navodila za gnojenje posameznih rastlin s čilskim solitrom in drugimi gnojili. Tako se lahko vsak natančno pouči, kako in kdaj mora gnojiti k sadnemu drevju, raznemu grmičevju, vrtnicam, vinski trti, korenju, repi, pesi, zelju, krompirju, kumaram, solati in drugi zelenjavi, vrtnim cveticam, cveticam lončnicam, itd. Zelo priporočljivo je, da jo prečita vsak kmetovalec ter vsak ljubitelj rastlin. Dobi jo **brezplačno** vsakdo, ki se pismeno oglasi na naslov: Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 16. Ta mu na željo brezplačno dopošlje tudi še druge kmetijske knjižice bodisi v slovenskem ali srbohrvatskem narčju, ki jih je izdala zgoraj navedena Delegacija.

Tisoč in ena noč. I. zvezek. Za odrasle priredil Andrej Rapè. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Strani 325. Cena elegantno vezani knjigi z okusno izdelano naslovno stranjo v barvotisku 50 Din. Andrej Rapè nam je podal že eno knjigo „Tisoč in ena noč“, ki je namenjena za mladino, katera

prav rada posega po knjigi in jo z velikim zanimanjem čita. Sedaj je pričel izdajati še „Tisoč in ena noč“ za odrasle, ki po svoji zanimivosti prav nič ne zaostaja za mladinsko izdajo, temveč jo v veliki meri prekaša. Izdaja bo obsegala 8—12 zvezkov, vendar je vsak zvezek zase celota in zvezki niso v neposredni zvezi med seboj. Posebno se odlikuje knjiga v tem, ker dviga bralca v moralnem in duhovnem oziru. Prvi zvezek obsega od ene do štirideseto noč. Knjiga je lepo ilustrirana. Na čelu je slika v lepem barvotisku; poleg tega je pa tudi v notranjosti bogato ilustrirana s prav posrečenimi ilustracijami. Ako hočete napraviti najlepše darilce svojim znecem in prijateljem, kupite jim „Tisoč in ena noč“, pa tudi za knjižnice je to čtivo, ki bo šlo iz rok v roke; od inteligenta do preprostega bralca bodo vsi radi posegali po njej. Knjiga je vezana v trpežno platno.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Všetetje kaderskih in vojnih let. Gg. tovarišem iz državne službe! Društveni odbor je napravil predstavko pri ministru kmetijstva in vod radi naknadnega všetjja kaderskih in vojnih let v napredovanje in pokojnino. Poleg te generalne predstavke mora kajpak vsak prizadeti prositi tudi še osebno za popravek svoječasne prevedbe po novem uradniškem zakonu. Te prošnje so kolka proste. Priložiti je: 1. ali uverenje ministrstva vojske in mornarice, ali pristojnega vojnega kruga o službovanju v vojski (v kadru in v vojni pred prevratom in potem), ter 2. prepis dekreta o prevedbi. Vzorec take prošnje z navedbo vseh podatkov o zakonih, itd., ki upravičujejo naknadno všetjje vojaškega službovanja, se dobi pri odboru (Maribor, Vinarska šola) proti plačilu Djn 2.— za stroške.

Pridobivanje novih članov. Prosimo vse že včlanjene tovariše za pridobivanje novih članov. Nebroj jih je še, ki niso v naših vrstah. Čas hiti in nas bo prehitel, če bomo ostali neorganizirani in topi za stanovska in druga vprašanja, ki se pojavljajo dnevno in kojih rešitev zahteva sodelovanja vseh.

URADNE VESTI.

Seja živinorejskega odseka.

dne 23. oktobra t. l.

Seje so se udeležili: člani odseka gg. predsednik Sancin, odborniki Jan, Meden, Hočevnar, Remškar, nadalje veter. Černe, Ž. Zidanšek, Martin Zupanc, Anton Pevc, Kuret, Trampuž in Štibler. Seje sta se udeležila tudi družbeni tajnik Lah in kmetijski svetnik Rohrman.

Predsednik Sancin je otvoril sejo ob dveh popoldne, pozdravil navzoče, pojasnil namen ustanovitve raznih odsekov in med njimi tudi živinorejskega odseka, ki je najvažnejši za našo deželo. Namen mu je, da razmotriva posamezna vprašanja in stavi glavnemu odboru predloge, ki jih naj Kmetijska družba izvede. Živinorejski odsek ima izvoliti svojega načelnika in zapisnikarja, kar se bo izvršilo koncem seje.

Kot prva točka dnevnega reda je prišla na vrsto **zavarovalnica za govejo živino**. G. referent Štibler je poročal po uvodnih besedah izčrpno o pomenu in o različni organizaciji takih zavarovalnic. Slednjič je priporočal ustanavljanje krajevnih zavarovalnih zadrug (ne društev), ki naj se zvežejo med seboj v svrhu pozavarovanja v centralno zvezo, ki naj se priključi Kmetijski družbi, kjer naj se ustanovi v ta namen poseben odsek. Družba naj da temu odseku potreben fond v znesku 250.000 Din kot brezobrestno posojilo, ki naj se prične vračati po desetih letih.

V tem vprašanju se je razvila daljša debata, tekem katere se je poudarjalo, da družba ne more prevzeti takega visokega rizika, pač pa da je pripravljena podpirati v čim večji meri to akcijo. Čimprej bi bilo ustanoviti poseben odsek, prej pa je skilcati ožji odsek, ki naj preštudira to vprašanje in poda glavnemu odboru konkretne predloge.

Kot druga točka se je obravnavala organizacija živinoreje, vzdrževanje živinorejskih zadrug in ustanavljanje živinorejskih odborov in odsekov. Po daljši razpravi se je sklenilo predlagati glavnemu odboru Kmetijske družbe, da priporoča velikima županoma ljubljanske in mariborske oblasti sledeči način pospeševanja:

1. Živinorejske zadruge, ki danes že delujejo, je nadalje vzdrževati in je po možnosti podpirati njih delovanje. Nove zadruge naj se snujejo le tam, kjer so vsi potrebni pogoji podani.

2. Po vseh okrajih (srezih) ljubljanske oblasti in pri okrajnih zastopih mariborske oblasti naj se snujejo živinorejski odbori in z njimi v zvezi občinski živinorejski odseki. Potrebna sredstva naj se dobe iz okrajnih blagajen, ozir. od okrajnih zastopov.

3. Velika župana naj pozoveta srezke ekonomes in če treba srezke živinozdravnike, da prevzamejo pri živinorejskih odborih potrebno organizacijsko delo in nadzorstvo nad občinskimi živinorejskimi odseki in krajevnimi zadrugami.

Pri točki o rejskih središčih se je poudarjalo, da je treba obstoječa središča izdatno podpirati in fiovati taka središča za plemensko rejo govedi, prasičev in perutnine ustanavljati. Pri celotnem delu za pospeševanje živinoreje je največjo skrb obračati priskrbi plemenjakov priznano dobrega rodu in odbiri po pasemskih okoliših. Potrebna je tudi vpeljava mlečne kontrole in rodovnika tam, kjer se najde med živinorejci potrebno umevanje.

K vsemu temu delu naj se pritegnejo okrajni ekonomes in po potrebi tudi okrajni živinozdravniki, ki na tem polju lahko veliko dobrega store. Kmetijska družba bo pri organizaciji živinoreje rada sodelovala in deloma direktno deloma potom svojih podružnic pospeševala delo oblastnih uprav odnosno okrajnih ekonomes.

Izvolitev načelnika živinorejskega odseka se je odložila na prihodnjo sejo.

Seja, ki je pričela ob 2. popoldne, se je zaključila ob pol 6. zvečer.

Mesto strokovnega praktikanta.

Kmetijska družba za Slovenijo razpisuje mesto strokovnega praktikanta. Prosilci z akademsko izobrazbo in primerno praktično izobrazbo, naj vložijo nekolekovane prošnje s potrebnimi dokazili svoje usposobljenosti na Glavni odbor Kmetijske družbe do 30. novembra t. l. Honorar po dogovoru. Nastop službe čimprej. — Kmetijska družba za Slovenijo.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil

2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. l. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbi, kajti za velavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Radovljica-Predtrg-Lancovo, v nedeljo, 22. novembra 1925. ob osmih zjutraj v prostorih kmetijske zadruge;

Ribno, v nedeljo, 15. novembra 1925. ob poltred popoldne v hiši načelnika, Koritno, 16.;

Stari trg pri Rakeku, v nedeljo, 15. novembra 1925. po prvi sv. maši v občinski hiši;

Studence pri Poljčanah, v nedeljo, 22. novembra 1925. po jutranji službi božji v samostanski sobi;

Sv. Florijan pri Rogatcu, v nedeljo, 15. novembra 1925. ob štirih popoldne v gostilni Stefanciosa;

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji, v nedeljo, 15. novembra 1925. po rani službi božji v šoli;

Sv. Trojica v Halozah, v nedeljo, 15. novembra 1925. po rani sv. maši v čitalnici;

Vače, v nedeljo, 22. novembra 1925. po prvi sv. maši v kaplaniji;

Velesovo, v nedeljo, 15. novembra 1925. po prvi sv. maši v šoli;
Želimlje, v nedeljo, 15. novembra 1925. ob enajstih dopoldne v šoli.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so nav. dne v dnevnikih.

Ljubljana Maribor

Ljubljana Maribor

Konji (prigon v Lj. 197, v M. 12):

1 par dobrih konj 5.000 do 15.000

Voli in krave (prigon v Lj. 90, v M. 619 glav):

1 kg žive teže I. 9.50 do — 9. — do 10.50
1 „ „ „ II. 8.50 do — 8. — do 8.50
1 „ „ „ III. 8. — do — 5.75 do 7.50
1 „ „ „ krave, klobasarice 4.50 do 5. — 4. — do 5. —

Teleta (prigon v Lj. 6, v M. 7 glav):

1 kg žive teže 12. — do 13.50 11.25 do 13.75

Prasiči (prigon v Lj. 163, v M. 360 glav):

1 komad 6—8 tednov star 100. — do 200. — 175. — do 225. —
1 „ 3—4 mesece „ — 25. — do 30. —
1 „ 5—7 „ „ — 32.00 do 40.00—
1 „ 8—10 „ „ — 45.50 do 72.50—
1 „ enoletni „ — 90.00 do 125.00—
1 kg žive teže, debeli — 12. — do 14. —
1 „ mrtve teže, debeli — 15. — do 18. —

Kože:

1 komad konjske kože — 75. — do 175. —
1 kg goveje kože — 17.50 do 9.50
1 „ telečje kože — — do 25. —
1 „ prasčje kože — 7. — do 8. —
1 „ gornjega usnja — 9.50 do 11. —
1 „ podplativ — 70. — do 90. —

Perutnina:

1 komad, piščanec 12. — do 37. — 15. — do 29. —
1 „ „ kokoš 37. — do 40. — 37.50 do 45. —

Mleko, maslo, jajca, sir:

1 liter mleka 2.50 do 3. — 2.50 do 7. —
1 „ „ smetane — — 12. — do 16. —
1 kg čajnega masla 55. — do — 45. — do 60. —
1 „ „ surovega masla 40. — do — 40. — do 44. —
1 „ „ bohinskega sira 35. — — — —
1 „ „ sirčka 9. — do 10. — 3.50 do 8. —
1 jajce 50 do 1.75 1.50 do 2. —

Žito in drugo:

1 q pšenice 31. — do 51.5 — 57.50 do 37. —
1 „ „ rži 25.00 do 23. — 7.0 do 27.50—
1 „ „ ječmena 23.00 do 57. — 25.00 do —
1 „ „ ovsa 23. — do 27.00 22.50 do 25.00—
1 „ „ prosa 30.00— 25. — do 30. —
1 „ „ koruze (nove, sušene) 245. — 20. — do 27. —
1 „ „ aide 330. — do — 25. — do 30. —
1 „ „ fižola, ribničana 375. — 20. — do 30. —
1 „ „ fižola, prepeličar 375. — — — —
1 „ „ krompirja (novoga) 125. — do — 75. — do 150. —

Krma:

1 q sladkega sena 75. — 57.50 do 75. —
1 „ „ kislega sena 40. — — — —
1 „ „ slame 50. — do — 36.00 do 45. —

Kurivo:

1 m³ trdih drv 150. — do 160. — 160. — do 18. —
1 „ mehkih drv 100. — do — 105. — do 120. —